

זמני שבת קודש

רבנו תם	מוצאי שבת	הדלקת נרות	תל אביב
19:19	18:48	17:49	תל אביב
19:23	18:51	17:48	ירושלים
19:17	18:47	17:48	חיפה

שבת שלום ומבורך!

העלון טעון גניזה

הרה"ג דניאל זר שליט"א
ראש הישיבה המוסדות

הוראות היצרן שלנו

מהם הוראות היצרן של האדם, כיצד נעבור את העולם הזה בשלום

כף זכות אמיתית

הרי אין ספק שלכולנו יש בעיות, דאגות והתמודדויות, בנושאים שונים. יש מאיתנו המצפים לחוש קרבת אלוקים, בחיבור טוב יותר לדף הגמרא או לתפילה, אחרים מייחלים לשמחה המבוששת מלבוא, יש כאלה שזקוקים לישועה בנושאי בריאות או פרנסה, וכולנו ממש מבקשים לזכות בנחת מהילדים. אז לאחר שנקשנו בשערי שמים, ביקשנו, התפללנו - איך נוכל לפתוח את הדלת כדי שהישועה הנכספת בוא תבוא? איך נוכל לפתוח לה את השער ולהזמינה לשפר את חיינו? את התשובה לכך נוכל לגלות בעיון בספר עתיק למדי, 'כסף נבחר' שמו. זהו ספר שהודפס בשנת תע"ב - לפני למעלה מ-300 שנה, ושם מגלה מחבר הספר את המפתח שמוביל ל'עושר וכבוד וכל טוב' - כלשונו הזהב. ומהו אותו מפתח? ובכן, המפתח הוא השבת - המצוה האהובה שאנו למדים עליה כבר בפרשת שבוע זה, היום השביעי בו שבת ה' מכל מלאכת. ובאיזה זמן בשבת מושפע השפע הגדול ביותר? מהי השעה בה המפתח הזה עובד בצורה הטובה ביותר?

ובכן, הגילוי הוא שהזמן המשפיע ביותר בשבת - הוא בכלל לפני כניסת השבת. כן כן, בדקות שקודמות לכניסת השבת, בזמן המוגדר 'תוספת שבת', ברגעים העילאיים בהם יהודי מוסיף מחול על הקודש, נוטל דקות מיום ששי - והופך אותן לשבת.

כי הזמן בו יהודי מרומם עת גשמית לשעה רוחנית, העת שיהודי הופך מחול לקודש, כביכול הוא נוטל פיסת גשמיות ומשגר אותה השמימה, מרומם אותה אל על. הדקות שיהודי משגר לשמים - הן השיק בו נכתב מה ישגרו ממרום בחזרה לארץ, מה רמת השפע שתושפע על האדם. ולכן, הדקות המכריעות את מידת השפע בה נזכה, על פיהן יישק דברי (הרב אשר קובלסקי)

ללמד לבני האדם את אשר לא ידעו, אלא להזכירם את הידוע להם כבר, ומפורסם אצלם פרסום גדול. כי לא תמצא ברב דברי אלא דברים שרב בני האדם יודעים אותם ולא מסתפקים בהם כלל, אלא שכפי רב פרסומם וכנגד מה שאמתתם גלויה לכל, כך ההעלם מהם מצוי מאד והשכחה רבה. על כן אין התועלת הנלקח מזה הספר יוצא מן הקריאה בו פעם אחת, כי כבר אפשר שלא ימצא הקורא בשכלו חדושים אחר קריאתו שלא היו בו לפני קריאתו אלא מעט. אבל התועלת יוצא מן החזרה עליו וההתמדה, כי יזכרו לו הדברים האלה הנשכחים מבני האדם בטבע, וישים אל לבו חובתו אשר הוא מתעלם ממנה:

זהו כל ענין המוסר שמה שיודע בשכל יחדור ללב, שהלב גם ידע זאת. יש קטעים שניתן ללמוד מאות פעמים, עד שמרגישים שהדברים הללו המושכלים, חיים אצלנו בלב פנימה. כל עוד אתה לא מיישם את הדברים אתה לא באמת יודע אותם. לדעת זה לחיות, לנשום, ליישם.

בספר "מגיד מישירים" מזהיר המגיד את מרן הבית יוסף, בעל השלחן ערוך זיע"א, "לא יעבור עליך יום בלי לימוד מוסר". וזה היה בדורו שהיה בצפת ארבע מאות בעלי רוח הקודש, דור דעה! מה נענה אנו בדור כמו שלנו, שהאוויר מורעל, רח"ל. אפשר בלי מוסר? מרן החתם סופר זיע"א אמר על עצמו יום שאני לא לומד מוסר אני מרגיש קרירות ביר"ש!! הוא לא מדבר על שבוע, הוא מדבר על יום! ובאווריה הקדושה של אז. מה נגיד אנחנו, איך אפשר להפסיק קביעות של מוסר?

ואמר הבעש"ט הקדוש שעיקר מלחמת יצה"ר היא למנוע את האדם מלימוד המוסר. ולמה? כי יודע היצר שסם המות שלו זה לימוד המוסר. היצר רוצה שיפסיק ללכת לדרשות, לפעמים הוא מחטיא את האדם בעבירה קלה, כדי שיתייאש מללמוד תורה, ואז יתפוס אותו לגמרי, ח"ו. ואמר הרה"ק מפשיסחא: צריך לראות את היצה"ר כרוצח העומד מולו בחרב שלופה! אין נשק להוריד אותו רק בלימוד מוסר!

לכן התחלנו שנה חדשה, אנחנו צריכים לקבל על עצמינו לבוא כל שבוע לשמוע דרשה, לשמוע שיעור מוסר, שלא תעבור עלינו השנה בלי מוסר וביקורת. שבת שלום ומבורך!

מתוך דרשתו השבועית של הרה"ג דניאל זר שליט"א
המתקיימת בכל יום רביעי בשעה 22:00 בישיבת אור דוד

אדם קונה רכב, לכל מכונית יש הוראות יצרן, לכל מכונית הוראות משלה. מי שיצר את האדם הוא אמר לנו, בראתי יצה"ר בראתי לו תורה תבלין, מי שוטה שיחשוב שאפשר להנצל מהיצה"ר בלי התורה?! יש להם לחילונים שרי חינוך, איך נראה החינוך שלהם? הורים פוחדים לשלוח את הילדים לבית ספר, לעולם החרדי אין שרי חינוך, התורה היא השר חינוך שלנו, התורה מרימה אותנו, נכנסים לתלמוד תורה רואים את הדרך ארץ, את היר"ש, אתה שולח ילד למוסד חרדי אתה הופך אותו יהלום, אם אתה שולח אותו לבית ספר מ"ד אתה שוחט אותו! הרמח"ל, בעל המסילת ישרים, ספר מוסר היסודי ביותר, אין בחור ישיבה שלא לומד מסילת ישרים. כיצד מתחיל הרמח"ל את ספרו? יסוד החסידות ושושן העבודה הוא שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו. למה באתי לעולם? מה המטרה? מה אני עושה כאן בכדור הארץ.

כותב האור החיים הקדוש, שהיה עלינו לשלם לקב"ה על התורה הנפלאה שנתן לנו, ולא די שאינו משלמים לו, אלא הוא נותן לנו שכר על התורה שאנו לומדים, ולא די בכך אלא שכר שהאנו שקול כנגד כל המצוות. תארו לעצמכם שאני נותן לאדם מאכל תאווה, והוא אומר לי שלם לי ואחר כך אני אוכל. מתיקות התורה"ק אין לה ערך, שמחת החיים שבתורה, האור והסיפוק, יום שאין לומדים תורה מרגישים ריק. ואנו מבקשים ומקבלים שכר על האור המתוק הזה! היש לך חין מתוק מזה, שעלינו לשלם לו ולהפך הוא משלם לנו על החיים הללו. חילוני, השבוי ביד יצרו, וביד שלושת הסרססים של היצר, הקנאה התאווה והכבוד, אינו יכול להיות מאושר. הקנאה מבלבלת אותו, התאווה עוכרת אותו והכבוד משגע אותו. הבעייה שלהם היא שהם חושבים שהם המאושרים, חולה שיועד שהוא חולה, זו חצי צרה, הוא הולך לרופא, יש לו תקווה. אבל כשאדם חושב שהוא בריא, זו צרה צרורה! הוא לא ילך לרופא, ימות בחליו ועד שימות לא ידע. כל הטובות שבעולם יש בתורה, אושר שמחת חיים, א"כ לאן אתה רץ? התורה מחברת אותך לקב"ה, יש יותר טוב מזה!?

התורה צריכה להיות אצלנו בעצמות, זה מה שעושה המוסר לאדם!

נראה מה שכותב המסילת ישרים, מהי המטרה בלימוד המוסר: אמר המחבר, החבור הזה לא חברתי

ההקדשה השבועית

הוציאם הם אנום לתקיים
אלפי נפשות יצור המדבר
להצלתהם אז לעיני קדושתך
התקשרו עמם: 05-04-200-01-01

לימוד
יידן חיה בת הדס
יוסי בן הלן
צורי בן רחל
דייזה בת חוה

לישין
בנימין בן חסיה
אלדד בן חוה
ספיר בת עליזה
לידך בת עליזה

לחוללת
אסף בן חיה
רושין בן דיה
אלעד בן ענה
אלדד בן ירדנה

לעילוי נשמות
שלמה בן ג'ון
סג'ילית בת חנה
חן בן חיה
שמעון בן יילנדה
יואב בן חנה

סיפור לשבת

הרב צבי נקר

הגנן המקצועי

את הסיפור הבא שמעתי לראשונה לפני מספר שנים. הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א שמע את הסיפור מהרה"ג רבי יהודה שיש שליט"א והוא מובא בספר 'מצוות בשמחה':

מחמאה. אמירת מילה טובה לאיש העומד מולנו. כמה כוח יש בה, במילה האחת הזו, בהארת הפנים שנאיר לחברינו ושכנינו. כמה טובה נשפיע בכך על עצמנו, על עצמנו ובשרנו. כי הרי כשהשי"ת רואה שאנחנו משפיעים טובה על אחרים, גם הוא ישפיע עלינו משפע רוב טובו.

הרי יש אנשים שאנחנו יכולים ממש להציל אותם מרדת שחת על ידי המילה הטובה שלנו. ובעצם, מה באמת כל כך אכפת לנו לפרגן, לתמוך בשני ולעודדו, להראות לו שאנחנו היינו מאמצים את דרך החיים הזו ומשתדלים לראות את הדברים הטובים אצל רעינו ו'מטיחים' אותם בפרצופו ואומרים לו בשפה ברורה וישירה - איך אתה לומד טוב, איזה בן מתמיד יש לך, איזה חינוך טוב אתה מעניק לילדיך וכיוצא באלו סוגי המחמאות. אם היינו נוקטים בדרך זו, היינו נראים אחרת.

שמענו בענין זה מעשה מהרה"ג רבי יהודה שיש, המלמדנו עד כמה האדם נזקק למחמאות מזולתו, וכמה טובה מונעים ממנו בכך שאנחנו עוברים לידו ולא אומרים לו מאומה. המעשה שהתרחש בימים אלה הוא מרתק מחד ומזעזע מאידך.

סיפר לי ת"ח אחד, מספר הרב שיש, שעבר ליד טלפון ציבורי והנה הוא מבחין בגנן שכלי עבודתו עליו, מתקשר לבית פלוני ושואל את וועד הבית האם הם מעוניינים בגנן מקצועי. במהלך השיחה משבח הגנן את עצמו ואומר שהוא עובד כבר שנים רבות ויודע היטב את המלאכה. אצלי כל ניקוי גינה הוא כמו בערב פסח, ואינני מזלזל בשום פרט בעבודה. יש לי ניסיון רב בהתקנת אביזרי נוי בגינות, וכך הוא

מאריך בתיאור עבודתו המקצועית.

לאחר כמה דקות של שיחה מוריד הגנן את השפופרת, ועושה רושם - כך מספר הת"ח שהיה עד למעשה - שלמרות כל התיאורים והשבחים המפליגים שדיבר על עצמו, השיב לו וועד הבית בשלילה ולא רצה לשכור אותו לעבודה.

והנה הוא מתקשר לבית שני, והדברים חוזרים על עצמם. הגנן מדבר על עצמו, מבטיח שיעשה את הכל על הצד הטוב ביותר, ושוב וועד הבית משיב בשלילה. כך עוד טלפון ועוד טלפון, עוד בית ועוד בית. חושבני שמספר הבתים שהתקשר אליהם הגיע לחמש עשרה, וכולם משיבים לו בשלילה.

הת"ח ממשיך ומספר שלא הבין מדוע אף אחד לא רצה לשכור את הגנן הזה, שעשה אכן רושם של איש מקצוע מעולה. ליבי התפלץ בקרבי לראות את האכזבות שנוחל הגנן- אומר הת"ח. וכיון שהוא עצמו שימש באותה תקופה כוועד בית, והגנן שעבד בביתם עזב זה עתה, החליט לגשת אל הגנן ששוחח בטלפון ולהזמינו לעבוד בבית שלהם.

הגנן שומע את ההצעה ומגיב בשלילה. 'אני עסוק מאוד, ויש לי 15 בניינים ששוכרים אותי לעבודה, כך שאין לי אפשרות לקחת על עצמי עבודה נוספת', אמה.

עכשיו כבר לא ידעתי איפה אני נמצא, אומר הת"ח, אם הוא כל כך עסוק מדוע הוא מתקשר לחמש עשרה בניינים נוספים ומציע את עצמו, וכשאני מציע לו לעבוד אצלנו הוא מסרב. מה קורה כאן?

הגנן רואה את התמיה שעולה על פניו של הת"ח, ומסביר: אני עובד מזה שנים ב- 15 בניינים, וכולם שם מרוצים מהעבודה, והראיה

שלא עולה בליבו של אף אחד לפטר אותי. ברם, למרות שאני משקיע רבות בטיפול בגינות, וכל מי שעובר שם מבחין מיד שמדובר בעבודה נהדרת, אף אחד מדיירי הבניינים הללו אינו מוצא לנכון להחמיא לי על העבודה המסורה.

אני עובד ועובד, והאנשים עוברים ממש לידי ואינם מוציאים מילה מפיהם. זה מציק לי מאוד, וחשבתי בליבי מה אני יכול לעשות כדי לשמוע שהם מרוצים מהעבודה? וכי אפשר להוציא מהם את המחמאות בכוח? והתשובה היא כן.

מה עשיתי? הבניינים אליהם התקשרתי עכשיו הם הם הבניינים בהם אני עובד. אני מתקשר ומציע את עצמי לעבודה, והם אינם יודעים את זהותי, ואינם מודעים לכך שהמדבר הוא הגנן הקבוע שלהם.

וכיצד הם מגיבים להצעתי לעבוד אצלם? לא תודה, יש לנו כבר גנן מאוד מקצועי ומסור, העובד אצלנו שנים רבות ומטפח את הגינה בצורה לא רגילה. לא נראה לנו שיש מישהו שיכול לעבוד יותר טוב ממנו.

ואז אני שומע את כל המחמאות עלי בצורה הברורה ביותר. אמנם הדברים נשמעים בדרך עקיפה, אבל רק כך מזדמן לי לשמוע בבירור את דעתם החיובית עלי ועל עבודתי. שווה לי להשקיע חצי שעה מזמני ואולי אף יותר, כדי לעשות את הטלפוני הללו ולשמוע איזה גנן מקצועי אני.

הרי לנו ראיה כמה בן אדם זקוק למחמאות, וכמה חבל למנוע זאת ממנו. הרי הדבר אינו כרוך במאמצים מופלגים, רק ללמוד לדבר, לפתוח את הפה ולא לחסוך במילים.

"מדוע אף אחד לא רצה לשכור את הגנן הזה שעשה אכן רושם של איש מקצוע מעולה..."

לסיפורים מרתקים נוספים של הרב צבי נקר כנסו לאתר 'שיבת אור דוד'

רוצים להפיץ את העלון "אור הפרשה" באזור מגוריכם? הצטרפו למפיצים וקבלו עלונים בכל שבוע לחלוקה!

**חייגו עכשיו:
03-61-50-203**

*ההפצה הינה במחיר סמלי

שנים מקרא ואחד תרגום

א. חייב אדם להשלים פרשיותיו עם הצבור, לקרות שנים מקרא ואחד תרגום. ואמרו חז"ל (ברכות ה.) כל המשלים פרשיותיו עם הצבור מאריכים לו ימיו שנותיו. (חזון עובדיה שבת ח"א עמ' ש)

ב. לכתחלה ראוי לחוש שלא יקרא פסוק המאוחר קודם המוקדם אלא יקרא הפסוקים כסדרם. אבל בדיעבד אם הקדים פסוק המאוחר או פרשה המאוחרת יצא.

ג. תרגום יש להקפיד לקרותו בלי טעמים, שכן ראוי להיות על פי הקבלה.

ד. הקורא את הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, כשמסיים קריאת הפרשה, יחזור ויקרא את הפסוק האחרון מקרא בלבד, כדי להשלים במקרא.

ה. נהגו לקרות גם את ההפטר. ואף אם חל שבת וראש חודש או ד' פרשיות, שהם, שקלים, זכור, פרה והחודש, בהפטר שנים מקרא ואחד תרגום קורא הפטרת השבוע, בין אם קורא ביום ששי בין אם קוראם בשבת עצמה.

כיצד קוראים

א. לכתחלה: לקרוא פסוק ראשון פעמיים מקרא ולאחר מכן פעם אחת תרגום, וכן בפסוק הבא, וכן על זה הדרך עד לסוף הפרשה.

ב. קשה לו או אי אפשר לו: א. יקרא כל הפרשה כולה פעם אחת מקרא ולאחר מכן פעם אחת מקרא פעם אחת תרגום. ב. יקרא כל הפרשה כולה פעמיים מקרא ולאחר מכן פעם אחת תרגום. ומי שזמנו דחוק ביותר רשאי לקרוא כל הפרשה כולה פעם אחת עם השליח ציבור בזמן קריאת התורה, ולאחר מכן ישלים עוד פעם אחת מקרא ואחד תרגום.

ג. מצוה מן המובחר היכא דאפשר שלא להפסיק באמצע קריאת שנים מקרא ואחד תרגום, מכל מקום אם היה צמא למים יכול לברך על המים ולשתות. וכן כל הפסקה לצורך מצוה מותרת. (עמ' שי)

ד. יש אומרים שאם קורא המקרא ב' פעמים, ופירוש רש"י פעם אחת במקום התרגום, יוצא ידי חובה. ויש חולקים. וירא שמים יצא ידי שניהם לקרוא גם התרגום וגם פירוש רש"י. (עמ' שיא)

מתי קוראים

א. מצוה מן המובחר: א. יום ששי (עדיף בבוקר). ב. יום שבת קודם סעודת שחרית. ג. ליל שבת. ד. מתחילת השבוע של אותה פרשה.

ב. אפשר לקרוא לכתחלה: ביום השבת לאחר אכילה עד תפלת מנחה של שבת.

ג. בשעת הדחק: א. מקריאת התורה של מנחה של שבת עד יום רביעי שלאחר מכן. ב. עד שמחת תורה.

ד. מי שזמנו קצר ולא קרא את הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, ובא להשלימה בשבת שאחריו, יקרא הפרשיות כסדרן בתורה, בתחלה הפרשה שהחסי, ואחר כך הפרשה של חובת היום.

ה. בשנה שחל יום טוב של שבועות ביום ששי, שבחוף לארץ נוהגים שני ימים טובים ששי ושבט, ונמצא שבשבת יקראו בארץ ישראל פרשת נשא ואילו בחוף לארץ יקראו בענין של יום טוב, בן ארץ ישראל שנסע לחוף לארץ על מנת לחזור, אין לו לקרוא בשבת קריאת שנים מקרא ואחד תרגום של פרשת נשא כמנהג ארץ ישראל, שאין זו משלים פרשיותיו עם הציבור, אלא משלים כשיחזור לארץ ישראל בשבוע שלאחר חג השבועות.

ו. וכן בן חוף לארץ שהגיע לארץ ישראל בשבוע שלאחר חג השבועות, והציבור קוראים פרשת בהעלותך והוא עדיין לא קרא פרשת נשא, יקדים לקרוא פרשת נשא שנים מקרא ואחד תרגום, ולאחריה פרשת בהעלותך.

ז. בן ארץ ישראל שיצא לחוף לארץ לאחר חג השבועות, וכבר קרא הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום בהיותו בארץ ישראל, ואילו בחוף לארץ יקרא בשבת את הפרשה שקראו בארץ ישראל בשבת שעברה, אינו צריך לחזור ולקוראה שנים מקרא ואחד תרגום, הואיל וכבר קראה עם הציבור בארץ ישראל.

ח. האבל בתוך שבעת ימי אבלו קורא שנים מקרא ואחד תרגום בשבת. אמנם אם חל יום שביעי לאבלו בשבת, טוב שימתין מלקרות עד שיעמדו מנחמים אצלו, ויצא מאבלו, משום מקצת היום ככולו.

ט. נשים פטורות מקריאת שנים מקרא ואחד תרגום, כי קריאה זו בכלל מצות תלמוד תורה, והרי הנשים פטורות ממצות תלמוד תורה. ומיהו אשה שתראה לקרות שנים מקרא ואחד תרגום תבא עליה ברכה.

י. אין צריך לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום לקריאת יום טוב/שבת חול המועד, מלבד קריאת וזאת הברכה שקוראים אותה בערב שמחת תורה או בליל שמחת תורה.

חינוך ילדים הרב אהרן פרידמן

העונש האידאלי

כשהכוונה במתן עונשים היא, לגרום צער לילד כדי שישקול שנית את כדאיות מעשיו הלא טובים, נזקקים ההורים לסבלנות ברזל ושליטה עצמית איתנה, כדי שלא להיגרר ולעבור את הגבול הדק שבין הענשה מועילה להענשה מרגיזה ומקוממת - שעלולה לגרום, בטווח הרחוק, ליותר נזק מאשר לרווח.

אבל יש גם את העונש האידאלי: מדובר בשיטת ענישה הרבה יותר מועילה, והרבה פחות בעייתית. מדובר ברעיון נפלא, שעם קצת תבונה וחשיבה יצירתית ניתן לבצע אותו בקלות, עם חיוך על השפתים וברוח טובה, בלי להרגיז ולקומם את הילד. כוחה של שיטת ענישה זו יפה גם להגברת המשמעת בבית, ותרומתה אדירה לחינוך הילד להיות אחראי על מעשיו. הישגים אדירים לכל הדעות.

ננקוט בדוגמא פשוטה, שהורים רבים נתקלים בה, כשדרך התגובה שלהם משתנה מבית לבית:

הילד יורד לשחק בחצר עם חבריו אחר הצהריים. אומרים לו, שהוא חייב לשוב הביתה בשעה 8:00 והוא מאחר לשוב. הדבר חוזר ונשנה מספר פעמים. אחר שמנסים להסביר לו את חומרת המעשה והוא אינו מפנים את המסרים, ההורים מחפשים דרך להכריח את הילד שיתחיל כבר לציית למה שאומרים לו.

יש הורים, שבפעם החמישית והששית שהוא יאחר לשוב, יתנו לו שתי סטירות לחי, שיהוו עבורו שיעור, שיש מחיר לכל הפרת כללים ושישנה עמידה עקבית מאחורי כל גבול שנתחם בין כתלי הבית. ויש הורים שיענישו את הילד, כשישללו ממנו ממתק בסיום ארוחת הערב. בשני המקרים, העונש בא בצורת קנס, אחד מול אחד. סביר להניח שאם ההורים יהיו עקביים, יפעל העונש את פעולתו. כלומר, יכפה על הילד להמנע מאיחורים דומים בעתיד.

אבל מאחר ומדובר בקנס שמטילים כתגובה על עבירה, הרי שאם הילד יחשוב שהוריו הפרזו במחיר שגבו ממנו, ויהיה משוכנע שהוריו לא מבינים שהוא "פשוט שכח" לחזור בזמן, הוא יתרגו והעונש יקומם אותו. בקלות הוא יגיע למסקנה שהוריו מחמירים עמו ומקפחים אותו ביחס לאחיו או אחיותיו, וכיצא באלה, טענות שיימנעו ממנו לקבל העונש בהבנה. במקרה הטוב, יקבל הילד את העונש בחרוק שן וישתוק כלפי חוץ. אבל ספק גדול, אם הוא יקבל עונשים כאלה מתוך הבנה.

לעומת עונשים אלה שלובשים צורה של קנס, יש "עונש" מסוג שונה, יעיל הרבה יותר. בדוגמא שלנו, אפשר פשוט לפנות אל הילד בנוסח:

"אני רואה שקשה לך לחזור בזמן הביתה. אולי קשה לך לקרוא שעון, ואולי אתה נסחף כל כך במשחקיך עד שאתה שוכח להביט בו. ולכן, עליך להחליט, האם אתה יכול להתחייב לשוב בשעה שש, או שמא אתה חושש ששוב תשכח. רק כשתהיה בטוח שאתה חוזר בזמן, אני מרשה לך לרדת. ואם תאחר לשוב פעם נוספת, לא תוכל יותר לרדת לחצר, עד שתחשוב שאתה מסוגל לעמוד בלוח הזמנים הנקבע בבית".

הרווחים בשיטת ענישה זו - רבים. ראשית כל, בעונש שבה בצורת מכות או קנס אחר, קל להורים להיגרר להחמיר בעונש אם הם כעוסים או עצבניים. בשעת לחץ, כשקשה להפעיל שיקול דעת מתאים במינון העונש המגיע לילד, עלולים באמת להפריז ולקפח ילד אחד על פני אחיו או אחיותיו. לעומת זאת, בעונש הבה כתוצאה טבעית למעשה הילד, אין מקום להתפרצות כעס ולצעקות, אדרבה, הוא מלווה באווירה רגועה ונעשה בצורה שקטה. הוא נעשה בתמימות וברצינות, בלי כעס ורגשות עמוקים, כך שניתן להסביר את הענין בצורה שכלית.

כאשר הסיכויים קלושים שהילד ירגיש שהפרזו בעונש וזה לא הגיע לו, מאחר ולא מדובר בקנס שהגיע בצורה של "צביטה כנגד בעיטה..." אלא במשהו הגיוני ומובן.

כמו שכל ילד יכול להבין שאם הוא מגיע לחנות בלי כסף - לא יוכל לקנות שם שום דבר, כך יקל עליו להבין את הקושי שיש לאמו להרשות לו לרדת לשחק, אם הוא "לא יכול לזכור" לחזור בזמן המיועד.

לו היה העונש בא לבטא את כעסנו, ראוי היה להכות את הילד. אך כיון שכל מטרת העונש היא לחנכו לאחריות, הרי שבדרך זו השגנו זאת, כשהילד יטול את האחריות לגורלו ויחרוץ בעצם התנהגותו את עונשו המתבקש מאליו. זאת ועוד, צורת ענישה כזאת הניתנת בידי הילד, היא הדרך הראויה ביותר לחנך אותו ליטול על עצמו התחייבויות ולנהוג בצורה בוגרת. והלא זו היא כל מטרת העונש - להביא את הילד לידי כך שיהפוך לאחראי יחד עם היותו עצמאי.

רגע חושבים

הרב ישראל לוגסי

הבורא יודע למה הוא מכה

הראית פעם שופט הגוזר מאסר על האדם שפשע למלכות, ומצד שני מצוה ומבטיח שכר לכל מי שיפעל לפדותו ממאסרו...!?

הראית פעם שופט הגוזר מלקות על אדם שפשע למלכות, ומצד שני מצוה ומבטיח שכר למי שירפאהו לזה מההכאה שהכהו...!?

הראית פעם שופט שגזר ענש ממון שקנס בו את הפושע במלכות, ומצד שני מצוה ומבטיח שכר לזה שיחזיק את הנאשם לפרנסו ולהחיותו...!?

הראית פעם שופט שגזר דין מות על האדם, ומצד שני מצוה ומבטיח שכר לאלו שיבואו לנחם את אבליו של אותו זה שמת בחטאו...!?

הנה הבורא, הרי הוא זה שמכה לאדם, מלקה אותו, מיסרו בממונו, בנפשו, מבודדו, כולאו וכיוצא ביתר ענשים, והוא זה שמצוה עלינו לקום לעזרתו של זה שהוא עצמו הכהו, ומיד לרחמו בממונו, ברפואתו, לעודדו ולחזקו כדי שלא יתמוטט חלילה, וכנאמר (ויקרא כה, לה): "וכי ימוך אחיך... והחזקת בו... ועוד (שמות כב, כד): אם כסף תלווה את עמי את העני עמך. ועוד הרבה בתורה ובנביאים שנצטוו להחזיק ולהציל את המעונה והמוכה.

בהכרח, שאין דומה הכאתו של הבורא את האדם לשופט בשר ודם, שופט בשר ודם, אף ששופט הוא בצדק ובמשפט, אולם מה אכפת לו מאותו נאשם, ומה אכפת לו מהתוצאות של אותם ענשים שהענישו, מה אכפת לו ממשפחתו ומאוהביו של אותו נאשם.

אולם הבורא שמכה כאב המכה לבנו אהובו מחמדו שאוהבו יותר מכל, בודאי ידאג מתוצאות הענישה פן יבולע לבנו, פן יתמוטט ויאבד הוא או אחד מבני משפחתו הקרובים אליו. על כך הלא יחרד הבורא ויבטיח בכל האפנים לבל יקרה לבנו חלילה תוצאה של אבדון, ולכן צוה לנו לרפאות את החולים שהוא מחצץ והחלה אותם. ולכן יצוה עלינו לתמך בעני שהוא עצמו גזר עליו עני וחסר. צוה עלינו לפדות שבויים שהוא עצמו השליכם למאסר ולשביה, וזאת מפני שאין חפצו באבודם ורסוקם של בניו אלא בחינוכם.

למאמרים נוספים של הרב ישראל לוגסי בקרו באתר 'ישיבת אור דוד'

הבורא צוה לנו מצוה זו מתוך מונח ויסוד ברור, והוא שנדע שעסקנו הוא עם אב, אוהב, חרד לגורלנו הטוב יותר מכל אחר בעולם. שכן כבר כתב לנו בתורתנו: (דברים יד, א) בנים אתם לה' אלקיכם... ועוד נאמר (דברים ז, ז): לא מרבכם מכל העמים חשק ה' בכם כי אתם המעט מכל העמים, כי מאהבת ה' אתכם... ועוד נאמר (ירמיהו לא, ב): ואהבת עולם אהבתיך על כן משכתיך חסד.

כך שבמצוה זו של ואהבת... בכל נפשך ובכל מאדך, מונח מסר ברור ויסודי, והוא שאומר לנו הבורא, בני אוהבי: לעולם לא תסור אהבתכם ממני, בכל מצב בו אתם נתונים, שכן עם כל ההכאה והיסורים - האהבה לא זזה ממקומה, והאהבה שלי אליכם היא פי כמה וכמה מאהבתכם אלי, ואהבתי אליכם אינה תלויה בדבר, שכן כלום חסרתי דבר שאצטרך לכם ולאהבתכם, כל אהבתי אליכם היא ממדותי: רחום וחונן... להיטיב לכם לנצח באחרית טובה, וכדאי הוא לכם למסור עבורי נפשכם וממונכם, כדאי הוא לכם לטובתכם, לא לטובתי, אם לא היה משתלם לכם למסור עבורי נפשכם וממונכם לא הייתי מצוה זאת לכם, ורק מפני שחפץ אני בטובתכם האמתית, ורק מפני שרק אני יודע מה טוב אמיתי עבורכם בב' עולמות - לנצח, לכן מבקש אני מכם למסור עבורי נפשכם ומאדכם, כך שרק אתם אלו שתרויחו מכך.

ועוד, הרי לעולם לא יבקש אדם דבר מרעהו, אם לא שיש לו תגמול שיכסה את בקשתו מרעהו, והתגמול חייב שיפצה ויכסה את הדרישה שדורש מחברו, שאם לא היאך יעז לבקש דבר עבור עצמו מבלי שיכסה בתגמול כראוי את הבקשה או התביעה שדורש מחברו.

כך שבמצוה זו מונח מסר נוסף, והוא שאומר לנו הבורא:

אם הייתם יודעים כמה מחכה לכם עבור מסירות נפשכם עלי באהבה את נפשכם וממונכם, הייתם מוכנים באהבה למסור עבורי פי כמה, שכן יש לי לתן לכם עבור כל מה שתתנו עבורי, פי כמה וכמה לאין סוף.

שכן מה כבר יכולים אתם לתן משלכם כביכול עבורי, כספכם? גופכם? הלא אלו אינם אלא ערכים חמרניים ונפסדים, ואלו בידי לתן לכם ערכים של ענג רוחניים, נצחיים ואמתיים.

עוד ראייה מוחצת למוסר ה' שמטרתו "חנוך" מאהבתו לאדם

האם העלון נמצא בבית הכנסת שלך באופן קבוע?

פרשת שבוע | סיפור | קואצ'ר | הלכות | חינוך ילדים

למפיצים המקדימים זוכים:

כל הפצה של חבילת עלונים 1 יזכה את המפיץ בברכה מפי הרה"ג דניאל זר שליט"א לאחר לימוד כל ספר האידרא רנה וזוטא בקברו של התנא האלוקי ר' שמעון בר יוחאי

כל הפצה של 2 חבילות עלונים יזכה את המפיץ בברכה מפי הרה"ג דניאל זר שליט"א לאחר קריאת כל התהילים בליל שבת

כל הפצה של 3 חבילות עלונים יזכה את המפיץ בקמיע של כל הזוהר הקדוש

בוא והצטרף לאלפי המפיצים בכל שבוע את העלון המפואר "אור הפרשה" ושמח את מתפללי בית הכנסת שלך.

לפרטים והרשמה

03-5701212